

Aleg. 81.

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego
o regulacji dolnej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 15. Września r. b. przydzielił Wysoki Sejm komisyi gospodarstwa krajowego wyż wzmiankowane sprawozdanie. Sprawa regulacji Gniłej Lipy miała w Wysokiej Izbie od r. 1885 następujący przebieg:

W r. 1885 uchwalił Wysoki Sejm regulację górnej części Gniłej Lipy nie na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego, lecz według przedłożenia Wydziału krajowego, na wniosek w pełnej Izbie postawiony przez posła Onyszkiewicza. Komisyja gospodarstwa krajowego nie przedkładała wówczas tego przedłożenia do uchwały, a to z powodu, że zdaniem jej nie należy uchwalać regulacji części wód, których całość nie została technicznie zbadaną.

W roku zeszłym przyszła komisyja do Wysokiej Izby z projektem regulacji średniej części Lipy, jako koniecznego następstwa dawniej uchwalonej regulacji górnej części, regulacji zaś dolnej sekcji nie przedkładała komisyja Wysokiemu Sejmowi nie z zasadniczych powodów, lecz ze względów innych, jako to: niedostateczności sił technicznych fachowych, braku chwilowego robotnika w okolicy i t. p. i przemawiała w sprawozdaniu swem za odroczeniem tego ostatniego projektu.

Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa, które w r. 1886 sankcyonowało projekt regulacji górnej Lipy, kiedy mowy nie było o regulacji dolnych jej części, w roku bieżącym odmówiło sankcyi ustawie regulacyjnej o średniej Lipie i wstawiono już w preliminarz funduszu melioracyjnego na rok przyszły sumy na obie te melioracye cofnęło i pomimo remonstracyi Wydziału krajowego oświadczyło, że wtedy tylko mogłoby się do żądania Wydziału krajowego przychylić, gdyby obie regulacye były uchwalone. Zasadniczo i technicznie przyznaje Wydział krajowy c. k. Ministerstwu słuszność, i do tego zdania komisyja przychylić się musi. Wysoki Sejm jest więc zdaniem komisyi w położeniu przymusowem i znajduje się wobec koniecznego następstwa tego, co sam dawniej uchwalił.

Względy, które w roku zeszłym przemawiały za odroczeniem, znajdują swój wyraz w tem, że ustawa jest bez terminu. Paragraf 5. orzeka, że Wydział krajowy oznaczy w porozumieniu z Administracją Państwa termin rozpoczęcia robót.

To też komisya nie przedstawia do uchwały Wysokiemu Sejmowi wstawienia cyfry w budżet tegoroczny, co uczynił Wydział krajowy przez wzgląd na Wysokie c. k. Ministerstwo.

Komisya mniema, że po uchwaleniu załączonej ustawy Wysokie c. k. Ministerstwo nie będzie miało powodu odmówienia sankcyi obu ustawom, t. j. przeszłorocznej i tegorocznej ; że zaś w tegorocznym budżecie wstawił Wydział krajowy kwotę na średnią sekcję Lipy, roboty będą mogły być rozpoczęte w roku przyszłym, będą zaś rozłożone na czas dłuższy, co jest z korzyścią i dla budżetu krajowego i dla dokładności robót.

Co do szczegółów technicznych melioracyi oraz uzasadnienia jej korzyści, odsyła się do przeszłorocznego sprawozdania Wydziału krajowego, do którego dołączony jest wyczerpujący pod tym względem elaborat techniczny inżyniera Kędziora.

Co do petycyi przeciw tej regulacyi, to już w roku zeszłym zaznaczała komisya, że ich wartości nie przecenia; — w przeszłym roku wpłynęło ich 9 — w tym roku dotąd jedna tylko doszła do rąk komisyi, a i ta od reprezentanta własności większej, położonej właściwie w rejonie już uchwalonej średniej Lipy, nie zaś dolnej Lipy.

W myśl powyższych uwag, komisya wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony % projekt ustawy o regulacyi dolnej sekcyi rzeki Gnilej Lipy.“

We Lwowie dnia 10. Października 1888.

Za przewodniczącego :

Edward Jędrzejowicz.

Sprawozdawca:

E. Sanguszko.

U s t a w a

z dnia o regulacji dolnej sekcji rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje :

§. 1.

Regulacja rzeki Gniłej Lipy na przestrzeni od mostu na drodze gminnej w Bursztynie do ujścia do Dniestru, w powiecie Rohatyńskim i Stanisławowskim, ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z roku 1886., preliminujący koszta robót na 255.000 zł.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z administracją Państwa, w obrębie granic powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu, pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać :

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów ;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. Czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów ;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. c) wymienionych, zawiązaną będzie przez administrację Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut, przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Czas trwania budowy ustanawia się na lat sześć. Termin rozpoczęcia budowy oznaczy Wydział krajowy w porozumieniu z administracją Państwa.

§. 6.

Zasiłki krajowe i państwowe, oraz prestacye konkurencyjne, mają być uiszczone w czasie budowy w sześciu równych ratach rocznych z góry.

§. 7.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony osobny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów;
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń, potrzebnych dla konserwacji budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 8.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych zarówno jak i administrację funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, któremu też, podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z administracją Państwa.

§. 9.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.
